

KHP

中国

Загальні відомості

- КНР розташована у Східній Азії.
Континент – Євразія.
- Площа сухопутної території Китаю –
9 596 961 кв. км.
- У меридіальному напрямку - 5,5 тис. км.,
у широтному напрямку - на 5,2 тис. км.
- За площею 1-е місце в Азії
3-е у світі

Китай граничить:

на сході - з **Корейською Народною Демократичною Республікою**;

на півночі – з **Монголією**;

на північному сході – з **Російською Федерацією**;

на північному заході – з **Республікою Казахстан, Киргизькою Республікою, Республікою Таджикистан**;

на заході та південному заході – з **Ісламською Державою Афганістан, Ісламською Республікою Пакистан, Республікою Індія, Федеративною Демократичною Республікою Непал, Королівством Бутан**;

на півдні – з **Республікою Союзу М'янма, Лаоською Народною Демократичною Республікою, Соціалістичною Республікою В'єтнам**.

Сухопутний кордон – 22 117 км

Морський кордон - 14 500 км

Тихий океан

Східно-Китайське море

Південно-Китайське море

Жовте море

Річки Китаю

Загальна довжина річок Китаю становить 220 000 км.

Річки Китаю утворюють внутрішні і зовнішні системи.

Зовнішні річки - це Янцзи, Хуанхе, Хейлунцзян, Чжуцзян, Ланьцанцзян, Нуцзян і Ялуцангпо, що мають вихід до моря (до Тихого, Індійського і Північного Льодовитого океанів), їх загальна водозбірна площа охоплює близько 64% території країни.

Внутрішні річки, кількість яких невелика, значно віддалені одна від одної і на більшості ділянок обмілили. Вони впадають у озера внутрішніх районів або зникають у пустелях; їх водозбірна площа охоплює близько 36% території країни.

Загальна довжина річок - 220 000 км.

Янцзи

6276 км

Хуанхе

5464 км

Хэйлунцзян

(Амур)

3420 км

Чжуцзян

2197 км

Ланьцанцзян

(Меконг)

2153 км

Нуцзян

(Салуїн)

2013 км

Ялуцангпо

(Брахманутра)

2057 км

Янцзи

长江

Янцзи — найдовша (6276 км) та найбільш повноводна річка Євразії й третя у світі (відповідно після Амазонки та Нілу й після Амазонки та Конго), що витікає зі сходу Тибету на висоті 5600 м і впадає у Східнокитайське море на північ від Шанхая, утворюючи масштабну дельту, є головною водною магістраллю країни: судноплавна ділянка від моря сягає 2850 км, морські кораблі водотоннажністю до 10 тис. т можуть підніматися до 10-мільйонного мегаполіса Ухань.

An aerial photograph of the Yellow River (Хуанхе) in China. The river is a prominent, winding, yellowish-brown line that cuts through a rugged, mountainous landscape. The terrain is covered in dense green vegetation, with the river's path creating a stark contrast. The river flows from the top left towards the bottom right, forming a large, sweeping curve.

Хуанхе

黄河

Шоста в світі й друга в Китаї за довжиною річка Хуанхе (5464 км) бере початок у східній частині Тибетського нагір'я на висоті 4000 м й у середній течії утворює великий закрут.

Хоча Хуанхе досить вузька (місцями до 50—70 м), але швидка течія робить її серйозною перешкодою для форсування. До того ж м'які ґрунти берегів сприяли неодноразовим змінам русла річки (максимальне зафіксоване переміщення Хуанхе становило 800 км), що кожного разу супроводжувалося природними катастрофами із сотнями тисяч, а іноді й мільйонами жертв.

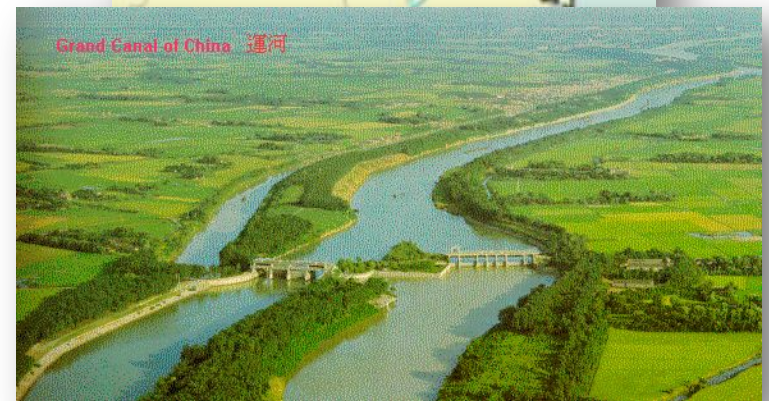

Великий канал

Великий канал - судноплавний канал у Китаї, одне з найдавніших нині діючих гідротехнічних споруд світу. Канал сполучає річки Хуанхе і Янцзи.

Будувався дві тисячі років - з VI ст. до н. е.. до XIII в. н. е. В цей час є однією з найважливіших внутрішніх водних артерій КНР, з'єднує великі порти країни Шанхай і Тяньцзінь. Протяжність каналу - 1782 км, а з відгалуженнями до Пекіна, Ханчжоу і Наньтуну - 2470 км. Ширина в найбільш вузькій частині в провінціях Шаньдун і Хебей - 40 м, в самій широкій частині в Шанхаї - 350 м. Глибина фарватеру - від 2 до 3 м. Канал обладнаний 21 шлюзом.

大运河

Основні озера Китаю

- Цінхай - Площа 4583 кв. км. Глибина 32,8 м. Солоне
- Поянху - Площа 3583 кв. км. Глибина 16 м. Прісне
- Дунтінху - Площа 2820 кв. км. Глибина 30,8 м. Прісне
- Тайху - Площа 2425 кв. км. Глибина 3,33 м. Прісне

Рельєф

- **Китай** — переважно піднесена країна, що характеризується значними амплітудами висот і складною орографією. Чітко виділяються **Тибетське нагір'я** на південному заході; північніше — пояс **Центрально-азійських рівнин і плоскогір'їв**; область низинних рівнин **Східного Китаю**.
- **Тибетське нагір'я** — найбільш піднесена частина Китаю. Середня висота плоскогір'їв перевищує 4 тис. м, окремі вершини піднімаються вище 6-7 тис. м. Нагір'я включає плоскогір'я **Центрального Тибету**, а також гірські системи — **Куньлунь** на півночі, **Сіно-Тибетські гори** на сході, **Гімалаї** на півдні й **Каракорум** на заході.
- **Пояс Центральноазіатських рівнин і плоскогір'їв** із переважною висотою близько 1200 м включає на заході **Кашгарську рівнину** і **Джунгарську рівнину**, розділені між собою хребтами **Східного Тянь-Шаню**. До них із південного сходу приєднується низинна **Турфанська западина**, дно якої лежить нижче рівня моря (-154 м). На сході знаходяться рівнини і плато **Гашунської Гобі**, **Ала-шань** і **Ордос**, відокремлені горами **Бейшань**, **Валашань** та **Іньшань**. На сході і північному сході розташовані рівнини **східної Гобі** й **Багри**.
- **Область низинних рівнин Східного Китаю** простягнулася з півночі на південь, головним чином, уздовж узбережжя **Жовтого моря**.

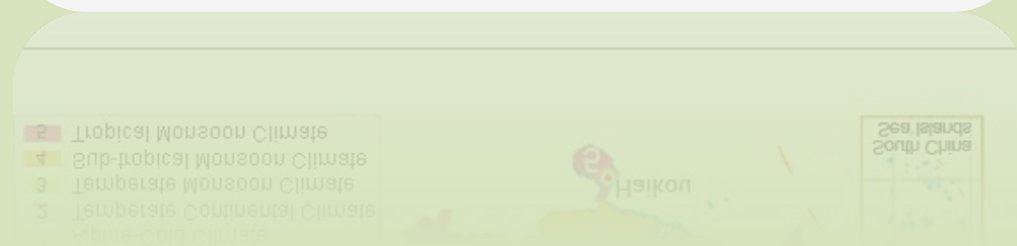
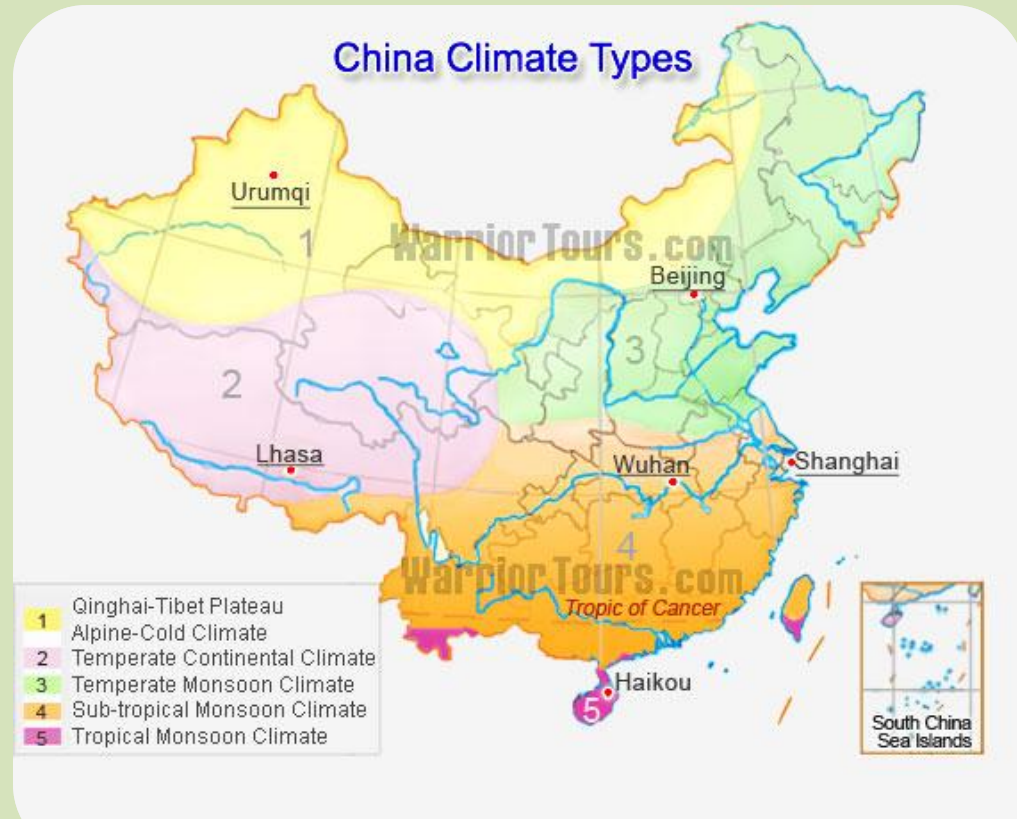
Клімат

Клімат Китаю характеризується чіткими сезонними змінами атмосферного тиску й панівних вітрів. Разом із тим, територія країни настільки велика, що в її межах спостерігаються найрізноманітніші природні зони — від пустельних і високогірних до вологих субтропічних і тропічних.

Кліматичні пояси

Китай знаходиться у трьох кліматичних поясах: на півночі аж до хребта Ціньлін, що є вододілом між басейнами Хуанхе і Янцзи, - клімат помірний; південніше, у басейні Янцзи, - субтропічний й на крайньому півдні, на кордоні з М'янмою, Лаосом і В'єтнамом, - тропічний. До того ж у західній частині країни клімат різко континентальний, а у східній – мусонний.

Лінія контрастів

•“Лінія контрастів” від провінції Хейлунцзян до Юньнані збігається з лінією середньорічної кількості опадів у 380 мм. Території на північний захід від цієї лінії, в міру віддалення стають сухішими, а ті, що розташовані на південний схід, — дедалі вологішими. Історично це відображалося на традиційних заняттях населення: на південному сході Китаю жили землероби, а на північному заході — скотарі. Не випадково, Велика Китайська стіна (8852 км), споруджена в III ст. до н. е. — II ст. н. е. для захисту землеробських районів країни від нападів степових кочівників, проходить приблизно цією лінією.

Природні ресурси

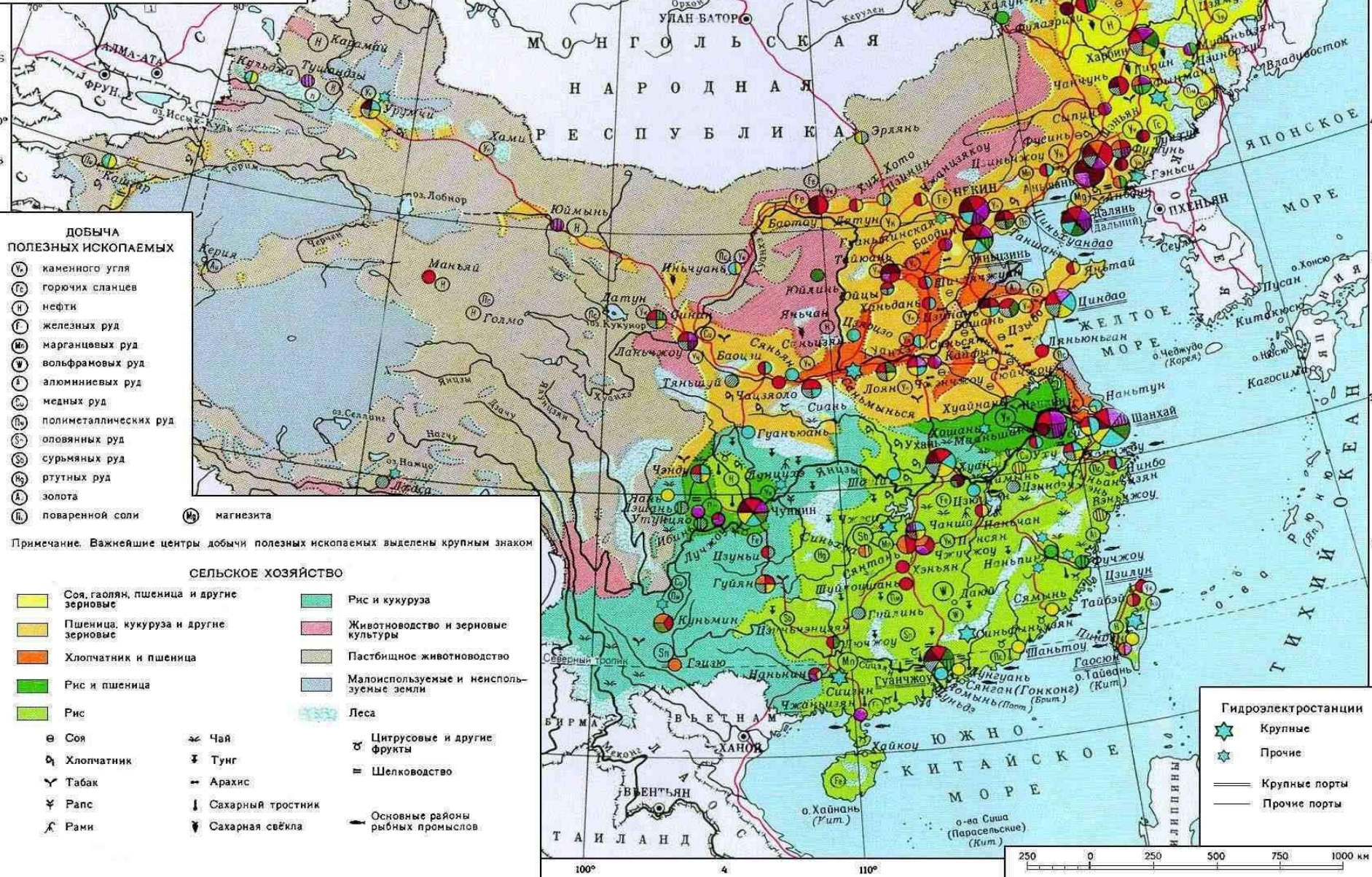
На мінеральні ресурси Китай дуже багатий, недарма його називають "геологічною коморою світу". КНР має значні запаси кам'яного вугілля (за його видобутком посідає перше місце у світі — майже 1,3 млрд т на рік), розвідані значні запаси нафти і газу (північний схід та захід Китаю, шельф морів), горючих сланців (північний схід і південь Китаю).

Значні поклади залізної руди сконцентровані на північному сході Китаю. Через східні території країни простягається Тихоокеанський металогенічний пояс, з яким пов'язані родовища вольфраму, молібдену, олова, сурми, ртуті й інших металів. Китай посідає перше місце у світі за запасами **вольфраму, олова, сурми, титану, цинку, магнезиту, літію, бури, рідкоземельних металів**; друге — за запасами **фосфору, нікелю, ртуті, молібдену, ніобію**; третє — за запасами вугілля, залізної руди. У центральному й південному Китаї є нерудні корисні копалини (сірка, солі, гіпс), особливо значні поклади фосфоритів.

ОБРАБАТЫВАЮЩАЯ ПРОМЫШЛЕННОСТЬ

- Чёрная металлургия
- Цветная металлургия
- Машиностроение и металлообработка
- Химическая
- Нефтеперерабатывающая
- Строительные материалы
- Лесная и деревообрабатывающая
- Бумажная
- Текстильная
- Пищевая
- Чайная
- Разные отрасли

Примечание. Размеры промышленных пунктов приблизительно соответствуют их категориям по величине производства

- ДОБЫЧА ПОЛЕЗНЫХ ИСКОПАЕМЫХ**
- У каменного угля
 - Г горючих сланцев
 - Н нефти
 - Ж железных руд
 - М марганцевых руд
 - В вольфрамовых руд
 - А алюминиевых руд
 - С медных руд
 - П полиметаллических руд
 - О оловянных руд
 - Ср сурьмяных руд
 - Рт ртутных руд
 - З золота
 - Н поваренной соли
 - Ма магнезита
- Примечание. Важнейшие центры добычи полезных ископаемых выделены крупным знаком

- СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО**
- Соя, гаолян, пшеница и другие зерновые
 - Пшеница, кукуруза и другие зерновые
 - Хлопчатник и пшеница
 - Рис и пшеница
 - Рис
 - Рис и кукуруза
 - Животноводство и зерновые культуры
 - Пастбищное животноводство
 - Малоиспользуемые и неиспользуемые земли
 - Леса
 - ☉ Чай
 - ☼ Цитрусовые и другие фрукты
 - ☽ Шелководство
 - ☿ Основные районы рыбных промыслов
 - ☿ Тунг
 - ☿ Арахис
 - ☿ Сахарный тростник
 - ☿ Сахарная свёкла
 - ☿ Табак
 - ☿ Рапс
 - ☿ Рами

- Гидроэлектростанции**
- ★ Крупные
 - ★ Прочие
 - Крупные порты
 - Прочие порты

Ґрунти Китаю:

Північний Схід:

бурі лісові, темні лучні ґрунти і різновиди болотних ґрунтів

Рівнини р. Хуанхе, Хайхе и Хуайхе:

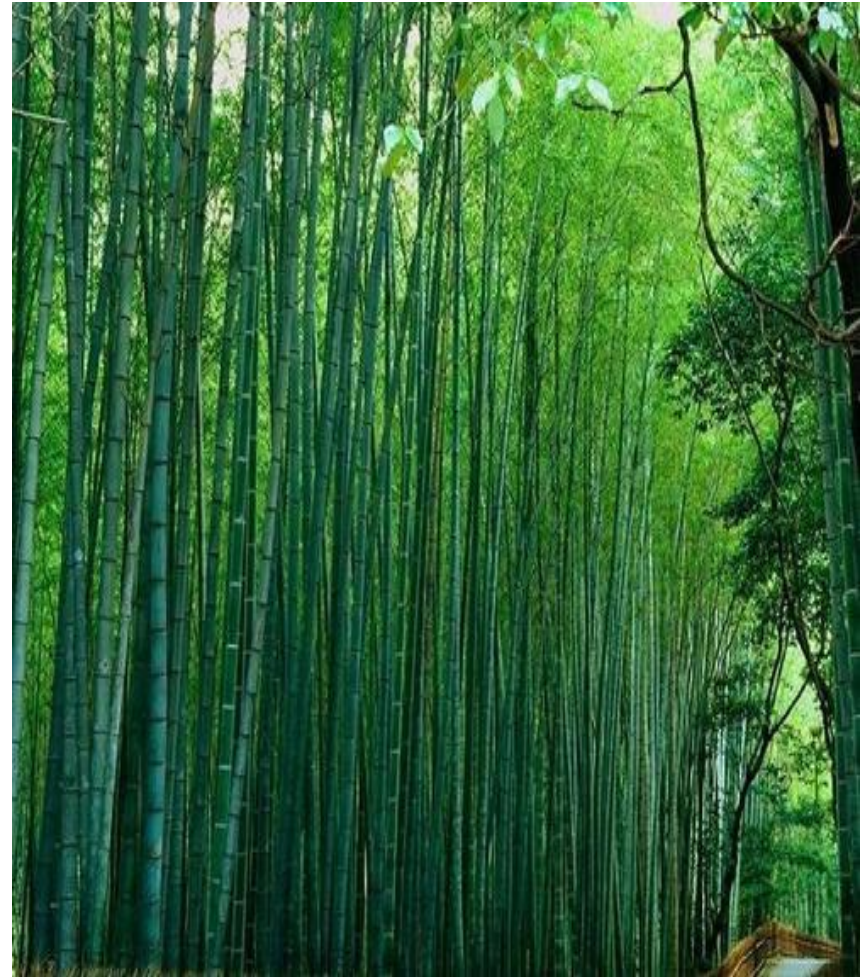
світлі лучні ґрунти

Басейн р. Янцзи и Південний Китай:

червоноземи

Рослинний світ

- У Китаї налічується близько 25000 видів рослин. Найбільш характерна рослинність - модрина, кедр, дуб, липа, клен, горіх, лавр, камелія, магнолія. Гори вкриті лісами, які займають близько 8-13% території Китаю. На Тибетському нагір'ї - степи і холодні пустелі, на півдні поширені густі тропічні ліси з пальмами і вічнозеленими широколистяними деревами.
- У Китаї росте близько 500 видів бамбука, що формують 3% лісів. Зарості бамбука, що зустрічаються в 18 провінціях - не тільки середовище існування багатьох тварин, але і джерело цінної сировини.

Тваринний світ

Тваринний світ Китаю дуже різноманітний. Тільки серед земних хребетних налічується 2091 вид.

Більше 100 видів тварин характерні виключно для Китаю або мешкають головним чином в Китаї, напр, червоний вінценосний журавель, вухатий фазан, золотиста мавпа.

Водяться і тварини, що пов'язані з четвертинним періодом, такі, як бамбуковий ведмідь, тарпан і двогорбий верблюд у пустелях північного заходу. До рідкісних тварин відносяться також китайський річковий дельфін і китайський алігатор, що мешкають в нижній течії Янцзи, і гігантська саламандра в Південному Китаї.

Адміністративний поділ Китайської Народної Республіки

До складу КНР входять **34** одиниці провінційного рівня, включаючи **23** провінції, **5** автономних районів, **4** міста центрального підпорядкування і **2** спеціальних адміністративних райони.

